T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 752
KARAR NO : 2017 / 830
KARAR TR : 25.12.2017

ÖZET : 2330 sayılı Kanun gereğince malulen emekli olan ve 5434 sayılı Yasa uyarınca aylık alan davacının tamamının davalı kurumca karşılanmaması nedeni ile ödemek zorunda kaldığı protez bedelinin yasal faizi ile birlikte davalı kurumdan tahsili isteminin İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.S.
Vekili : Av. F.S.D.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu
Vekili : Av. M.Y.(Adli Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; 2330 sayılı Kanun kapsamında vazife malulü olan davacı tarafından, eksik ödenen 41.805.60-TL protez bedelinin ödenmesi istemiyle davalı kuruma yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 13.İDARE MAHKEMESİ: 04.02.2016 gün ve E:2016/141, K:2016/277 sayı ile "Davacı ve diğer hak sahiplerinin Yasayla düzenlenecek genel sağlık sigortası kapsamına alınacakları tarihe kadar, hastalanmaları halinde resmi veya özel sağlık kurum veya kuruluşlarında muayene ve tedavilerinin yapılacağını kurala bağlayan 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun Geçici 139. maddesi, 1/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kanununun 1. maddesinin 2. fıkrasında; bu Kanun ile Kuruma görev ve yetki veren diğer Kanunların (5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Bağ-Kur Kanunu) hükümlerini uygulamak üzere kamu tüzel kişiliğini haiz Sosyal Güvenlik Kurumunun kurulduğu belirtilmiş, 5510 sayılı Kanunun Geçici 12. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "Kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevleri, yürürlükten kaldırılan kanunlardaki hak ve yükümlülükler çerçevesinde ilgili kayıt ve işlemler Kurum tarafından devralman tarihe kadar devam eder. Devir süreci üç yıl içinde tamamlanır." kuralı uyarınca Maliye Bakanlığınca çıkarılan ve 31/12/2009 tarih ve 27449 (5. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan "Kamu Personelinin Sağlık Hizmetlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Devrine İlişkin Tebliğ" ile de kamu personelinin 14/1/2010 tarihine kadar (bu tarih dahil) almış olduğu sağlık hizmetlerinin kamu personelinin kurumlan tarafından karşılanacağı, bu tarihten sonraki sağlık hizmetlerinin ise, kamu personelinin sağlık hizmetlerinin devredildiği Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanacağı kurala bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacının askerlik görevini yaparken 1994'te sınır ötesi operasyon esnasında mayına basarak sol bacağını kaybettiği ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında vazife malulü sayıldığı, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin 02.07.2014 tarih ve 3456 sayılı Sağlık Kurulu Raporuna istinaden 02.07.2014 tarihli fatura ile ithal edilen sol dizaltı protez fatura bedeli olan 95.805,60 -TL'nin 54.000,00 TL'lik kısmının davalı idarece ödenip kalan 41.805,60 TL'lik kısmının ise ödenmemesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, kamu personelinin sağlık hizmetlerinin 14.01.2010 tarihi itibariyle Sosyal Güvenlik Kurumu'na devredilmesi sonucunda 5510 sayılı Kanun, kamu personeli ve bunların emeklileri yönünden 14.01.2010 tarihi itibariyle bütünüyle uygulanabilir hale gelmiş olup; kamu personeli ve emeklilerinin 14.01.2010 tarihine kadar (bu tarih dahil) almış olduğu sağlık hizmetlerinin bedelinin ödenmemesinden kaynaklanan uyuşmazlıkların, kamu personeli ve emeklileri yönünden ayrım yapılmaksızın idari yargıda; bu tarihten sonra, yani kamu personelinin ve emeklileri hakkında 5510 sayılı Kanunun bütünüyle uygulanmaya başlamasından sonraki süreçte ortaya çıkan uyuşmazlıkların, düzenleyici işlemler hariç aynı Kanunun 101. maddesi uyarınca adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu durumda, uyuşmazlık konusu protezin 15/01/2010 tarihinden sonra 02.07.2014 tarihinde satın alınmış olması nedeniyle bedelinin kısmen ödenmemesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı görevli bulunmaktadır" gerekçesiyle davanın 2577 sayılı Yasa'nın 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, temyiz edilmeyen kararın 15/03/2016 tarihi itibarıyla kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili bu kez aynı taleple adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 37.İŞ MAHKEMESİ: 14.09.2017 gün ve E:2016/1196, K:2017/373 sayı ile "Dava, 2330 SY yolu ile 3713 SY ya tabi davacının protez bedelinin bakiye kısmının tahsiline ilişkindir. 2230 SY nın 1. Maddesine göre görev yaparken yaralananlar ile ilgili düzenlemelerin yer aldığı, 8 . Maddesinde kanun gereği bağlanacak aylıkların kuramca ödeneceği, faturasının hazineden tahsil edileceği belirtilmiş, 3713 Sayılı Yasa da ise terör ile mücadele sırasında görev

yaparken yaralananlar sakatlananlar ile ilgili 2330 Sayılı yasanın tazminat ve aylık hükümlerinin uygulanacağı 21. Madde de düzenlenmiş, 5434 SY nın 56. Maddesinde de bu durumda olanların 5434 SY ya göre aylığa tabi olacakları açıklanmıştır. Her ne kadar 4. İdare Mahkemesi ve Danıştay 15. Dairesi tarafından 5402 SY gerekçe gösterilerek 15/01/2010 dan itibaren 5434 SY ya tabi olanlar bakımından bu kanun kapsamında sağlık yardımları ile ilgili çıkacak uyuşmazlıkların adli yargı yerinde görüleceği belirtilmiş ise de Uyuşmazlık Mahkemesinin daha sonra verilmiş 02/03/2015 tarih 2015/120 esas 137 karar sayılı ilamında 5510 SY nın tüm sigortalılık türlerinin tek sisteme bağlandığı Anayasa Mahkemesinin 15/12/2016 tarih 2016/111 esas 112 karar sayılı hükmü ile yasanın yürürlüğünden önce 5434 SY ya tabi olanların diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi tutulmasına ilişkin 5510 SY hükümlerini iptal ettiğini, bunun üzerine 5754 SY ile 5510 SY ya eklenen geçici 1 ve 4. Madde ile 5510 SY nın yürürlük tarihi 01/10/2008 den önce 5510 SY nın 4/1 c maddesine tabi olanlar (yani 5434 SY ya tabi olanlar ) ile dul ve yetimleri için 5510 SY nın kaldırılan maddeleri dahil 5434 SY ya göre işlem yapılacağının belirtildiği, bu maddelerin iptali için Anayasa Mahkemesine yapılan başvurularında reddedildiği, 5510 SY nın 101 . Maddesinin iptali isteği ile ilgili olarak 22/12/2011 tarih 2010/65 esas 2011/169 sayılı karar gerekçesinde 5754 SY nın yürürlük tarihi öncesinde memur olanlar için 5434 sonrası için 5510 SY nın uygulanacağı ve bu tarihten sonraki yasaya tabi olanlar için Adli Yargının görevli olacağı, 5754 SY nın yürürlük tarihinden önceki işlemlerin İdari işlem niteliğini koruduğu, yürürlük tarihinden sonraki işlemlerin ise İdari işlem niteliğinde olmadığı belirtilmiş ve bu tarihten önceki işlemler sebebi ile açılacak davalara İdari Yargıda bakılacağı belirtilmiş, yine 10. HD nin 25/11/20213 tarih 2013/6678 esas 22212 karar sayılı dosyasında benzer şekilde polis olup 1990 da şehit düşmüş babaya 2330 SY gereği 5434 SY üzerinden bağlanan vazife malullüğü aylığının iptaline ilişkin davada idari yargının görevli olacağının belirtildiği benzer şekilde 14/01/2014 tarih 2013/24830 esas 2014/287 karar sayılı ilamda (da aynı sonuca varıldığı anlaşılmakla davaya bakma yetki ve görevinin İdari Yargı da olduğu anlaşılmış ve Yargı yolu bakımından dava şartı yokluğundan davanın reddine karar verilmesi gerekmiş hüküm kurulmuştur. Nitekim aynı vekil tarafından mahkememizin 2'016/1034 esas 373 karar sayılı dosyasında da birebir aynı olay ile ilgili yine 9. İdare Mahkemesinin benzer şekilde verdiği ve Danıştay tarafından onanmış görevsizlik kararı üzerine mahkememizde açılan protez bedeli bakiyesinin tahsili amaçlı davada mahkememizce 24/10/2016 da aynı gerekçelerle idari yargının görevli olduğu belirtilerek dava şartı yokluğundan usulden red kararı verilmiş, uyuşmazlık mahkemesine giden dosyada mahkemenin 13/03/2017 tarih 2017/153 esas 2017/190 karar sayılı ilamı ile mahkememiz kararının haklı bulunduğu ve idari yargı mahkemelerinin görevli olduğu belirtilmiştir" gerekçesiyle 6100 sayılı HMK'nun 114/1-b ve 115/2.maddesi uyarınca davanın usulden reddine karar vermiş, kararın 12/10/2017 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için davacı vekili Mahkememize başvurmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 25.12.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu dosyanın 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU' nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 1994 yılında yapılan sınır ötesi operasyon sırasında mayına basması sonucu sol bacağını kaybetmesi nedeniyle 2330 sayılı Kanun gereğince malulen emekli olan ve 5434 sayılı Yasa uyarınca aylık alan davacının protez bedelinin tamamının davalı kurumca karşılanmaması nedeni ile ödemek zorunda kaldığı 41.805,60 TL'nin yasal faizi ile birlikte davalı kurumdan tahsili istemiyle açılmıştır.

31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur' lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur' luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 inci ve Geçici 4 üncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fikrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı ret ile

sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158.maddesindeki "…diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır " hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Bu durumda, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ve tam yargı davaları kapsamında bulunan, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce devredilen T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünden 2330 sayılı Kanun kapsamında aylık alan davacı tarafından sağlık kurulu raporu ile temini gerekli görülen sağ diz altı protezi bedelinin tahsili için açılan davanın, görüm ve çözümünün idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden, İstanbul 13. İdare Mahkemesi'nin 04.02.2016 gün ve E:2016/141, K:2016/277 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 13. İdare Mahkemesi'nin 04.02.2016 gün ve E:2016/141, K:2016/277 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.12.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Nuri NECİPOĞLU | Şükrü BOZER | Mehmet AKSU | Suna TÜRE |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Alaittin Ali ÖĞÜŞ | Süleyman Hilmi AYDIN | Birgül KURT |